

Lvov, Kiev sau Caffa, iar alta lega Marea Baltică de Marea Neagră și Marea Mediterană prin Gdańsk sau Szczecin, Cracovia, Lvov, Hotin, Suceava, Chilia sau Galați, Babadag, Varna, Adrianopol, Constantinopol ș.a.m.d.

Pe aceste căi veneau din apus stofe, pinzeturi, arme, unelte metalice etc., din răsărit treceau blănuri, mătăsuri, vinuri, postavuri orientale și altele. Aceste drumuri sînt folosite și de negustorii poloni cînd pătrund în Țara Romînească și în Moldova pe baza privilegiilor acordate de Mircea cel Bătrîn, Vlad Dracul sau Alexandru cel Bun¹.

Pe la mijlocul secolului al XV-lea documentele atestă un înalt grad de dezvoltare al negoțului moldovenesc. Moldovenii ajung la Pera, Brusa, Adrianopol, Constantinopol, în insula Creta². Este de la sine înțeles că trebuia să existe un intens schimb de mărfuri și între Moldova și Polonia, țări vecine, prin care treceau principalele artere comerciale de uscat ale Europei. Schimbul acesta trebuia întărit printr-un act domnesc ceea ce nu se mai făcuse de pe timpul lui Ștefan al II-lea (1434)³. În aceste condiții, privilegiul acordat de Petru Aron negustorilor din Lvov în ianuarie 1456⁴, deci înaintea închinării, apare ca o necesitate. Același privilegiu dezvăluie însă și motivul economic pentru care Polonia era interesată în recucerirea Chilie⁵. Chilia era un important punct de aprovizionare a Lvovului cu pește și tot pe aci trecea drumul spre Marea Mediterană, unde ajungeau negustorii poloni cu cereale și postavuri.

În urma relațiilor stabilite între Moldova și Polonia în 1456, negustorii moldoveni vor fi și ei ocrotiți pe teritoriul statului vecin unde făceau comerț cu animale, piei, miere etc. Importanța pe care o acordau polonii importului de animale din Moldova se vede dintr-un document de la 1458, prin care se asigura libera trecere a negustorilor moldoveni și se interzicea oprirea «negustorilor moldoveni în cazul în care vreun locuitor din părțile Haliciului ar găsi la ei vreun animal de-al său», sfătuiindu-l să meargă cu ei la Colomeia pentru a li se face dreptate⁶.

Venirea lui Ștefan cel Mare pe tronul Moldovei (1457) în condițiile grele create de predecesorii săi, prin închinarea țării Poloniei, Ungariei și Turciei, nu schimbă relațiile de bună vecinătate la care se ajunsese totuși în ultima vreme cu statul polon. Incursiunea întreprinsă de Ștefan în Pocuția în 1458 trebuie pusă în legătură cu adăpostirea lui Petru Aron și a boierilor rămași credincioși lui la frații Buczacki, fapt care, în condițiile existenței în țară a unei tabere boierești gata să-l susțină pe fostul domnitor, nu-i asigura lui Ștefan liniștea necesară⁷. Îndepărtarea pretendenților la tronul Moldovei, care puteau coaliza o parte a boierimii împotriva domnitorului era o condiție a întăririi în interior și în afară. Ștefan își atinge într-o anumită măsură scopul prin tratatul încheiat cu trimisul regelui polon Andrei Odrowąż, la 4 aprilie 1459, prin care cele două părți cad de acord să înceteze «toate neînțelegerile, războaiele, prădările, arderile și vărsările de sînge»⁸. Același tratat prevede promisiunea polonilor de a

¹ Vezi St. Łukasik, *Pologne et Roumanie. Aux confins de deux peuples et des deux langues*, Paris, 1938, p. 104, și P. P. Panaitescu, *Drumul comercial al Poloniei la Marea Neagră în Evul Mediu, în Interpretări românești*, București, 1947, p. 107—129.

² *Istoria României*, II, p. 449—465.

³ M. Costăchescu, *op. cit.*, II, p. 667 și urm.

⁴ *Ibidem*, p. 794.

⁵ Vezi P. P. Panaitescu, *art. cit.*, p. 96.

⁶ Hurmuzaki, II₂, p. 111—112.

⁷ Vezi și *Istoria României*, II, p. 491.

⁸ I. Bôgdan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, II, p. 266—269.